

Orientering til forbrugerne – Mindre vandselskaber kan nu vælge at udtræde af økonomisk regulering

Fra den 1. januar 2020 kan de mindre, forbrugerejede vandselskaber beslutte at træde ud af den økonomiske regulering i vandsektorloven.

Det betyder, at hvis du som forbruger er tilsluttet et mindre, forbrugerejet vandselskab, kan du være med til at beslutte, hvorvidt dit vandselskab skal undtages regler, som bl.a. sætter en grænse for, hvor mange penge dit selskab kan opkræve fra forbrugerne.

Hvis forbrugerne beslutter, at deres vandselskab skal træde ud af den økonomiske regulering, vil vandselskabet være omfattet af de samme regler som i dag gælder for vandselskaber, der leverer mindre end 200.000 m³ vand årligt.

Du kan læse mere om regler og proces for beslutningen i Forsyningssekretariatets vejledning om udtræden af den økonomiske regulering.

Hvis et vandselskab træder ud af vandsektorlovens økonomiske regulering har det følgende konsekvenser:

- Der vil ikke længere være en beløbsmæssig grænse for vandselskabets samlede indtægter og dermed en grænse for, hvor meget vandselskabet kan opkræve i betaling fra de tilsluttede forbrugere og virksomheder.
- Der vil ikke blive fastsat krav til, at vandselskabet drives effektivt.
- Vandselskabet vil ikke længere skulle indberette oplysninger eller betale afgift til Forsyningssekretariatet, som er den myndighed, der i dag fastsætter krav til vandselskabets indtægter og effektivisering.
- Vandselskabet vil ikke længere være skattepligtigt. Se nærmere om betingelser for skattefrihed nedenfor.
- Vandselskabet vil fortsat have pligt til at indberette data til den miljømæssige performancebenchmarking, som er en måling af, hvor godt selskabet lever op til parametre inden for sundhed, forsyningssikkerhed, energi, klima og miljø.
- Vandselskabet vil fortsat være omfattet af vandforsyningslovens princip om, at selskabets indtægter og udgifter skal balancere over en årrække (hvile i sig selv-princippet).

- Vandselskabet vil fortsat være omfattet af vandforsyningslovens regler om, hvad der kan opkræves betaling for over taksterne, og hvordan taksterne skal fastsættes.
- Kommunen vil fortsat skulle godkende taksterne.
- Vandselskabet vil fortsat være omfattet af vandforsyningslovens regler om vandforsyningsplanlægning, forsyningspligt og indvindingstilladelser m.v.
- Vandselskabet er fortsat omfattet af vandsektorlovens regler om, hvilken tilknyttet virksomhed selskabet må udøve. Se nærmere om tilknyttet virksomhed nedenfor.

I det følgende kan du læse mere om formålet med vandsektorloven og vandforsyningsloven, og om, hvilke regler der stadig vil gælde, hvis vandselskabet træder ud, og hvilke regler der ikke længere vil gælde for selskabet.

For yderligere oplysninger om reglerne m.v. kan du kontakte Energistyrelsen, tel.: 33 92 67 00 eller mail: ens@ens.dk eller Forsyningssekretariatet, tel.: 41 71 50 00 eller mail: vand@kfst.dk

Vandsektorlovens økonomiske regulering

I vandsektorloven skelnes der mellem vandselskaber, der leverer mellem 200.000 og 800.000 m³ vand årligt, og vandselskaber, der leverer mere end 800.000 m³ vand årligt.

Siden 2009 har alle forbrugerejede vandselskaber med en årlig leveret vandmængde på mindst 200.000 m³ været omfattet af vandsektorloven. Det betyder, at vandselskabernes samlede indtægter fra takster m.v. skal holde sig inden for en fastsat økonomisk ramme^{##}. Der stilles løbende krav til selskaberne om at reducere deres omkostninger (effektiviseringskrav), så forbrugerne ikke betaler mere end nødvendigt for vandet.

Du kan som forbruger eller virksomhed ikke vælge et andet vandselskab, end det du er tilknyttet. Vandselskaber er derfor ikke udsat for konkurrence, som ellers ville medvirke til, at vandselskabet var nødt til at sørge for effektiv drift. Formålet med reglerne er derfor at efterligne et konkurrencepres for at holde priserne nede.

Reglerne administreres af Forsyningssekretariatet (det statslige vandtilsyn), der er en del af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Vandselskaberne indberetter regnskabstal m.v. til brug for Forsyningssekretariatets fastsættelse af økonomiske rammer. Vandselskaberne betaler en afgift til dækning af Forsyningssekretariatets udgifter.

De nærmere regler om fastsættelse af økonomiske rammer, vandselskabernes indberetning og Forsyningssekretariatets kontrol m.v. findes i bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber.

For forbrugerejede vandselskaber med en årlig leveret vandmængde mellem 200.000 og 800.000 m³ er der et fast årligt effektiviseringskrav, der er ens for alle og som tilskynder til, at selskaberne følger med den økonomiske udvikling i samfundet på trods af, at de ikke er udsat for konkurrence.

De større vandforsyningsselskaber (med en årlig leveret vandmængde på mindst 800.000 m³) og alle spildevandforsyningsselskaber er - ud over det faste årlige effektiviseringskrav - omfattet af såkaldt totaløkonomisk benchmarking. Det betyder, at selskabernes effektivitet sammenlignes, for at der på det grundlag kan udarbejdes individuelle effektiviseringskrav til selskaber med ineffektiv drift. De mindre vandselskaber kan deltage frivilligt i benchmarkingen. Et vandselskab, som er trådt ud af reguleringen, vil ikke kunne deltage frivilligt i benchmarkingen.

Det er politisk besluttet, at der skal indføres samme krav for alle vandselskaber omfattet af vandsektorloven. Det vil sige, at fra 2022 forventes det, at der vil gælde samme regler om benchmarking og effektivisering for de forbrugerejede vandselskaber med en årlig leveret vandmængde mellem 200.000 og 800.000 m³, der ikke er trådt ud af den økonomiske regulering.

Andre regler i vandsektorloven

Et vandselskab, som træder ud af den økonomiske regulering, vil fortsat være omfattet af andre dele af vandsektorloven, herunder regler om performancebenchmarking og tilknyttet virksomhed.

Alle vandselskaber omfattet af vandsektorloven skal hvert år indberette oplysninger til Miljøstyrelsen til brug for beregning af vandselskabernes performance inden for forhold vedrørende miljø, sundhed, forsyningssikkerhed, energi og klima (performancebenchmarking). Performancebenchmarkingen er et dialogværktøj, der viser udviklingen i de nævnte forhold, men der fastsættes ingen krav på baggrund heraf.

Vandsektorloven indeholder også regler om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Tilknyttet virksomhed er aktiviteter, der ikke er nødvendige for at levere drikkevand, men som har en tæt tilknytning til denne opgave. Der er nærmere regler om de tilladte former for tilknyttet virksomhed i bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Det drejer sig bl.a. om brug af den særlige viden eller kapacitet, som vandselskabet har, og om teknisk bistand til kommunens udarbejdelse af vandforsyningsplaner. Vandselskaber kan kun deltage i anden virksomhed, som har nær tilknytning til forsyningsvirksomhed, og som udøves på kommercielle vilkår. Den tilknyttede virksomhed skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra vandforsyningsaktiviteterne, og hvis den samlede omsætning udgør mere end 2 mio. kr. årligt skal den tilknyttede virksomhed udøves i et selvstændigt selskab.

Hvis et vandselskab, som beslutter at træde ud af den økonomiske regulering, også udøver tilknyttet virksomhed, forudsætter skattefriheden, at den tilknyttede virksomhed udøves i et selvstændigt selskab.

Vandforsyningsloven, herunder hvile i sig selv-princippet

Et vandselskab, som træder ud af den økonomiske regulering, vil fortsat være omfattet af vandforsyningsloven, herunder de regler, som nævnes her.

Vandselskaber, der forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme, kaldes også almene vandforsyninger.

Alle almene vandforsyninger er underlagt det såkaldte hvile i sig selv-princip. Det betyder, at der over en årrække skal være balance mellem vandselskabets udgifter og indtægter. Det betyder, at vandselskabet ikke må opkræve mere end det, der skal bruges til at dække nødvendige omkostninger set over en kortere årrække.

Vandforsyningsloven beskriver de typer af udgifter, som kan dækkes af takstmidler opkrævet fra forbrugerne. Det drejer sig bl.a. om omkostninger til indvinding og distribution af vand, lønninger og andre driftsomkostninger, forrentning af fremmedkapital og henlæggelser til nyinvesteringer samt udgifter til beskyttelse af vandressourcer. Vandforsyningsloven stiller ikke krav til vandselskabets effektivitet.

Vandselskabet har ansvaret for at fastsætte taksterne for drifts- og anlægsbidrag efter vandforsyningslovens regler. Kommunalbestyrelsen skal hvert år godkende taksterne. For mere information om fastsættelse og godkendelse af takster, se vejledning om fastsættelse af takster for vandforsyning på Energistyrelsens hjemmeside (vejledning nr. 9214 af 7. marts 2017).